ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Václava Štencla a Jitky Zavřelové v právní věci žalobkyně: **Teleplan Prague, s.r.o.**, se sídlem Na Dlouhém 82, Říčany - Jažlovice, zast. JUDr. Martinem Bohuslavem, advokátem se sídlem Italská 2581/67, Praha 2, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 12. 2019, čj. 32778/19/5200-11434-703000, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 9. 2022, čj. 55 Af 4/2020-137,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši **4 114 Kč**, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a předcházející soudní řízení

[1] Finanční úřad pro Středočeský kraj (dále „*správce daně*“) dodatečnými platebními výměry ze dne 20. 2. 2018, čj. 694439/18/2122-50521-204308 a čj. 694635/18/2122-50521-204308, žalobkyni
– doměřil daňovou ztrátu daně z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2013 nižší o 28 533 800 Kč a stanovil povinnost uhradit penále z doměřené daně a
– doměřil daň z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2014 vyšší o 3 925 400 Kč a stanovil povinnost uhradit penále z doměřené daně.

[2] Podle správce daně žalobkyně neprokázala, že úroky a finanční náklady související s úvěrem k nákupu obchodního podílu společnosti Teleplan Prague, s.r.o. (IČO: 27577031; dále „*TP1*“), s níž se následně spojila sloučením, vynaložila v souladu s § 24 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, a neoprávněně tak snížila základ daně, přičemž současně došlo k naplnění institutu zneužití práva.

[3] Proti platebním výměrům podal žalobce odvolání. Žalovaný jej v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl a platební výměry potvrdil. Na rozdíl od správce daně nehodnotil proběhlou fúzi žalobkyně s TP1 jako fiktivní. Dospěl nicméně k závěru, že úroky a finanční náklady související s úvěrem nelze pro zneužití práva daňově uznat. Transakce související s přenesením dluhu se podle něj jeví jako účelové a bez ekonomického opodstatnění a byly provedeny tak, aby jejich výsledkem žalobkyně získala nelegitimní daňové zvýhodnění.

[4] Rozhodnutí žalovaného žalobkyně napadla žalobou u Krajského soudu v Praze. Ten ji shora označeným rozsudkem vyhověl, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Dospěl totiž k závěru, že nebyla naplněna subjektivní podmínka zneužití práva. Hlavním ekonomickým smyslem transakcí bylo umožnění akvizice skupiny Teleplan investiční skupinou Gilde. Důvody, pro které žalobkyně přistoupila k nákupu podílu TP1 prostřednictvím úvěru a teprve následně k fúzi, vyplývaly zejména z podmínek konsorcia bank Coöperative Rabobank U.A a ABN AMRO BANK N.V. (dále také „*banka*“), které byly součástí smlouvy o nadřízeném úvěru. Nelze podle krajského soudu tvrdit, že jakýkoliv požadavek banky má ekonomický smysl. Daňové orgány by však musely prokázat, že podmínky úvěrové smlouvy byly nastaveny určitým způsobem právě za účelem vytvoření umělé, ekonomicky neracionální struktury mající za cíl získání neoprávněné daňové výhody, resp. že by banky mohly dosáhnout shodného výsledku jiným způsobem. Tímto směrem však žalovaný své úvahy nevedl. Krajský soud nesouhlasil s názorem žalovaného, že žalobkyně mohla s TP1 fúzovat bez vzniku úvěrového zadlužení. Daňové orgány přitom neprokázaly ani propojenost členů skupiny Teleplan (či Gilde) s externí bankou, která by svědčila o tom, že by snad tyto subjekty jednaly ve vzájemné shodě. Krajskému soudu se naopak jako logické jevilo tvrzení žalobkyně, podle kterého měla banka dobré důvody, proč úvěr přenést („stlačit“) na prosperující českou provozní entitu. Banka tím hodlala posílit své postavení věřitele. Zbývající žalobní námitky shledal krajský soud nedůvodnými.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobkyně

[5] Žalovaný (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. V ní nejprve namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, neboť krajský soud se neztotožnil se závěrem stěžovatele, že byla splněna subjektivní podmínka zneužití práva, ale v závěru rozsudku uvedl, že stěžovatel chybně zhodnotil splnění objektivní podmínky. K podstatě věci stěžovatel uvádí, že judikatura nepodmiňuje splnění subjektivního kritéria zneužití práva „propojeností“ subjektů a připouští zneužívající jednání i za situace, ve které žádná jiná strana nefiguruje. Závěr o zneužívajícím jednání lze proto učinit i tehdy, byly-li podmínky transakcí nastaveny externí bankou. Od nepropojenosti skupiny Teleplan (či Gilde) s bankou lze tudíž odhlédnout. Mezi kroky žalobkyně a získáním daňové výhody je patrná i příčinná souvislost. Zainteresované společnosti jsou spřízněnými osobami, což spolu se zjištěním, že žalobkyně záhy po nákupu obchodního podílu v TP1 s touto společností fúzovala, nepodporuje závěr krajského soudu, že je irelevantní, jaké byly reálné dopady

převzetí. Převažujícím účelem transakcí bylo získání daňové úspory. Část kupní ceny za obchodní podíl ve společnosti TP1 byla uhrazena formou kapitalizace pohledávky započtením oproti závazku společnosti Teleplan International N.V. (dále „*TINV*“) poskytnout příplatek do ostatních kapitálových fondů žalobkyně. Druhá část pohledávky z prodeje obchodního podílu společností Teleplan Holding Asia B.V. (dále „*TP Asia*“) byla nejprve společnosti TINV postoupena a následně kapitalizována uvedeným způsobem. Závazek žalobkyně vůči společnosti TINV z nákupu obchodního podílu společnosti TP1 se díky tomu „transformoval“ na závazek splatit část úvěru původně poskytnutého společnostem ze skupiny Gilde na nákup akcií společnosti TINV. K operacím došlo v tak krátkém období, že je žalobkyně mohla posuzovat ve vzájemných souvislostech. K fúzi sloučením mohlo dojít i bez předchozího nákupu obchodního podílu a bez tímto uměle navozené nutnosti splácet úvěr. Stěžovatel má za to, že povinnosti najít umělou konstrukci sloužící k získání daňové výhody dostál. Ač byly podmínky transakci nastaveny nezávislou bankou, lze s ohledem na podstatu souvisejících transakcí uzavřít, že jednání žalobkyně nemělo žádné racionální opodstatnění. Akvizice nastala na nejvyšší úrovni majetkové struktury před transakcemi realizovanými uvnitř skupiny, které jí nepřinesly žádné nové aktivum a vedle daňové úspory se další případné přínosy jeví jako nijak zásadně odlišné od dřívějšího stavu. Bylo v zájmu žalobkyně, aby nabídla vysvětlení, jaký ekonomicky racionální cíl transakce měly mít. Žalobkyně se o to sice pokusila, ale její tvrzení nejsou přesvědčivá. Právní závěry krajského soudu jsou proto podle stěžovatele nesprávné.

[6] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že vysvětlila a prokázala ekonomické opodstatnění transakce. Z úvěrové dokumentace i z potvrzení požadavku banky vyplývá, že přenesení závazků směrem na operativní (cílovou) společnost je nezbytnou součástí smluv s bankou. V případě, že by podmínka nebyla splněna, mělo by to zásadní negativní dopad na financování. Stěžovatel nepředstavil ani jinou právně možnou variantu docílení požadovaného přenosu úvěrů na provozní entitu. V kasační stížnosti navíc přichází s novým (a tudíž nepřípustným) a nepodloženým tvrzením, že banka nenastavila v detailu klíčové podmínky, což má prokazovat zneužití práva. Žalobkyně dále podrobněji přibližuje obvyklost obchodních podmínek týkajících se obdobných transakcí označovaných „*merger leveraged buyout*“. Jde o výhodnou strukturu pro poskytovatele akvizičního financování, neboť závazek může být hrazen přímo z majetku a výnosů z financovaných aktivit cílové společnosti a je jimi přímo zajištěn. V případné insolvenci je ve výhodnější pozici přímého věřitele nové společnosti, která je nástupcem cílové společnosti. Teoretickou alternativou je dividendový model, který je pro banku méně výhodný. Převedení dluhu na žalobkyni v rámci transakce proto bylo logickým a odůvodněným požadavkem banky. Tyto transakce jsou obvyklé a nejsou zneužitím práva. Podle žalobkyně neexistovalo žádné propojení mezi bankou a skupinou Teleplan (či Gilde). Pro ni se jednalo o jediné možné a ekonomicky opodstatněné provedení příslušné transakce. Měl to být správce daně, kdo představí alternativní způsob, jakým měla žalobkyně postupovat, aby bylo cílového stavu, který požadovala banka, dosaženo. Stěžovatel neunesl své důkazní břemeno a nepředložil žádné důkazy zpochybňující vysvětlení a důkazy předložené žalobkyní. Závěrem se žalobkyně vyjadřuje k objektivní podmínce zneužití práva a ve vztahu k námitce nepřezkoumatelnosti poznamenává, že namítaný rozpor představuje pouze písařskou chybu krajského soudu.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Předně se Nejvyšší správní soud neztotožňuje s námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Tu stěžovatel spatřuje v tom, že v rámci odůvodnění krajský soud uvedl, že neshledal naplněnou subjektivní podmínku zneužití práva, kdežto v odstavci 115 rozsudku poukázal na chybné hodnocení naplnění objektivní podmínky. Z obsahu napadeného rozsudku je však zcela zřejmé, že důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí bylo chybné hodnocení naplnění subjektivní podmínky zneužití práva. Tento závěr krajský soud podrobně hodnotil v odstavcích 89 až 105 rozsudku. Naproti tomu v předcházejících odstavcích 78 až 88 zdůvodnil, proč má objektivní podmínku za splněnou. Ve shrnující úvaze v odstavci 115 rozsudku tedy došlo toliko ke zjevné písařské chybě, která s ohledem na kontext odůvodnění nezakládá vnitřní rozpornost, a tudíž ani nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku.

[9] Pokud jde o podstatu posuzované věci, stěžovatel žalobkyni neuznal úrokové a finanční náklady související s úvěrem k nákupu obchodního podílu společnosti TP1 (obecně spadající pod daňově účinné náklady dle § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů) z důvodu, že se žalobkyně dopustila převzetím úvěru na zakoupení obchodního podílu společnosti TV1 zneužití práva.

[10] Kasační soud nepovažuje za nutné v této souvislosti opětovně reprodukovat závěry judikatury týkající se institutu zneužití práva. Shrnutí v bodech 67 až 76 rozsudku krajského soudu je pro potřeby řešené věci dostačující a lze na ně odkázat. Ve zkratce lze připomenout, že transakce představují zneužití práva tehdy, pokud postrádají ekonomický smysl a jejich hlavním účelem je získání daňového zvýhodnění (rozsudek NSS z 31. 5. 2022, čj. 4 Afs 376/2021-60). Judikatura Soudního dvora EU rozlišuje subjektivní a objektivní prvek zneužití práva (rozsudky ze 14. 12. 2000, C-110/99, *Emsland-Stärke* a z 21. 2. 2006, C-255/02, *Halifax*). Objektivní podmínka spočívá v tom, že přes formální splnění zákonných podmínek není naplněn účel právní úpravy. Podstatou subjektivní podmínky je skutečnost, že hlavním účelem transakce je získat daňové zvýhodnění, pro což jsou vytvářeny umělé podmínky.

[11] Krajský soud shledal u posuzované transakce naplnění objektivní, avšak nikoliv již subjektivní podmínky zneužití práva. Transakce totiž podle něj sice nenaplňovala účel právní úpravy, ale zároveň nepostrádala ekonomický smysl. Jádro sporu v řízení o kasační stížnosti se tak omezilo již jen na posouzení ekonomického smyslu transakce, tj. otázky, zda hlavním účelem transakce bylo získání daňového zvýhodnění.

[12] Pro posouzení těchto otázek považuje Nejvyšší správní soud za podstatné nejprve zdůraznit východiska spojená s dokazováním zneužití práva v daňovém řízení. Důkazní břemeno zde tíží stěžovatele, jelikož ten tvrdí, že žalobkyně uvedenými transakcemi zneužila právo [§ 92 odst. 5 písm. f) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád]. Aby byla skutečnost prokázána, nevyžaduje se absolutní jistota, ale postačí prokázat dostatečnou míru pravděpodobnosti. Ta bude zpravidla naplněna, pokud bude možné z provedených důkazů učinit daný závěr bez vážných pochybností (rozsudek NSS z 16. 1. 2020, čj. 8 Afs 23/2018-37, odst. 39). Pokud stěžovatel zneužití práva prokáže, je na žalobkyni, aby transakce

vysvětlila a závěr stěžovatele vyvrátila (rozsudek NSS z 22. 3. 2023, čj. 4 Afs 109/2022-32, odst. 29 či rozsudek z 29. 6. 2023, čj. 4 Afs 197/2022-117, odst. 43). Jednotlivé důkazy je nutno posuzovat jak jednotlivě, tak v jejich vzájemné souvislosti (§ 8 odst. 1 daňového řádu).

[13] Pro posouzení naplnění subjektivní podmínky zneužití práva je klíčové pochopení ekonomického smyslu transakce. Pro tyto účely je nutné zabývat se jejím průběhem, rolí jednotlivých zúčastněných osob a jejich ekonomickou motivací. Nejvyšší správní soud proto nejprve shrne klíčová skutková zjištění.

[14] Žalobkyně je od 21. 4. 2011 součástí skupiny Teleplan. Tuto skupinu měl v úmyslu nabýt nový investor, skupina Gilde. Za tím účelem byla dne 24. 11. 2010 založena společnost AMS Acquisition B.V. (dále „*AMS Acqusition*“). Její 100% podíl držela společnost AMS Holding B.V. (dále „*AMS Holding*“) patřící investiční skupině Gilde. Dne 17. 12. 2010 společnosti AMS Acquisition a AMS Holding uzavřely s konsorciem bank Coöperative Rabobank U.A a ABN AMRO BANK N.V. smlouvu o nadřízeném úvěru (*Senior Facilities Agreement*, dále „*SFA*“), na jejímž základě získala investiční skupina Gilde přístup k čerpání úvěrového rámce do výše 115 milionů EUR do dne 8. 3. 2011. Společnost TP1 (později zaniklá v důsledku fúze se žalobkyní) je v této smlouvě zmíněna na s. 261, Schedule 12 „Material Companies“ jako společnost, která je oprávněna čerpat daný úvěr. Společnost TP1 vznikla 19. 7. 2006 a jejími společníky byly společnosti TINV a TP Asia, opět vlastněná společností TINV.

[15] Podle článku 25.46 písm. a) SFA společnost AMS Acquisition zajistí bez zbytečných odkladů, avšak nejpozději do 90 dní od data uskutečnění první nabídnuté akvizice implementaci kroků dohodnutých v čl. 4.4 strukturálního memoranda nebo implementaci ostatních kroků (...) vždy však za účelem přenesení závazků ve výši 23 475 000 EUR (+/- 5 % z této částky) do nové společnosti založené TINV v České republice. Podle písm. b) téhož článku SFA rozhodne-li se AMS Acquisition implementovat v bodě 4.4 strukturálního memoranda, případně ostatní kroky uvedené výše, je nezbytné, aby bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 90 dní od data uskutečnění první nabídnuté akvizice, zajistila následující: (i) TINV se sloučí s v České republice nově založenou společností nebo tuto společnost koupí a tato společnost se bezprostředně stane přistoupivším dlužníkem, (ii) nová společnost v ČR si dále v rámci úvěrové linky A půjčí částku 23 475 000 EUR (+/- 5 % této částky), (iii) všechny vypůjčené částky podle odstavce (ii) budou vyplaceny TINV, (iv) TINV neprodleně použije výnosy v jakékoli výši, které obdrží podle odstavce (iii) k předčasnému splácení úvěru v rámci úvěrové linky A, který byl TINV poskytnut.

[16] Dne 8. 3. 2011 nabyla účinnosti akceptace veřejné nabídky dosavadními akcionáři společnosti TINV, čímž se majoritním vlastníkem této společnosti stala společnost AMS Acquisition (a tedy skupina Gilde) za celkovou cenu 142 270 340 EUR. Akcie TINV byly nakoupeny pomocí bankovního financování (115 mil. EUR).

[17] Žalobkyně vznikla dne 12. 3. 2010 jako ready-made společnost SDQ Assets s.r.o. Dne 21. 4. 2011 ji jako akviziční společnost v České republice koupila společnost TINV (v té době již ovládaná investiční skupinou Gilde). Tím se žalobkyně stala součástí skupiny Teleplan, a tedy též sesterskou společností TP1. Žalobkyně v této době nevykonávala žádnou podnikatelskou činnost, neměla žádný majetek ani finanční prostředky a její základní kapitál k 1. 6. 2011 činil 200 000 Kč.

[18] Dne 26. 5. 2011 požádala společnost TINV jménem žalobkyně o čerpání úvěru (SFA) dokumentem „*Utilisation Request*“. Dne 1. 6. 2011 žalobkyně přistoupila k úvěrové lince A sjednané smlouvou SFA (dokumentem „*Accession Deed*“) a čerpala úvěr ve výši 23 475 000 EUR na nákup podílu ve společnosti TP1. Částka úvěru představovala převažující část kupní ceny (celkem 29 220 733,49 EUR). Zbývající části kupní ceny byly uhrazeny kapitalizací pohledávek TP Asia a TINV do ostatních kapitálových fondů žalobkyně. Úhradou kupní ceny se závazek žalobkyně vůči společnosti TINV z nákupu obchodního podílu společnosti TP1 transformoval na úvěr. Úroky a další finanční náklady související s úvěrem žalobkyně uplatnila ve zdaňovacích obdobích let 2013 a 2014 jako daňově účinný náklad podle § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů.

[19] Společnost TP1 zanikla dne 1. 8. 2011 fúzí sloučením se žalobkyní, která se stala nástupnickou společností a po fúzi došlo k jejímu přejmenování na Teleplan Prague s.r.o. Rozhodný den fúze byl stanoven zpětně ke dni 1. 1. 2011.

[20] Soud pro přehlednost přebírá v žalobě uvedené zjednodušené schéma shora popsaných transakcí, které se v podstatných rysech shoduje se schématem, z něhož vycházel také stěžovatel.

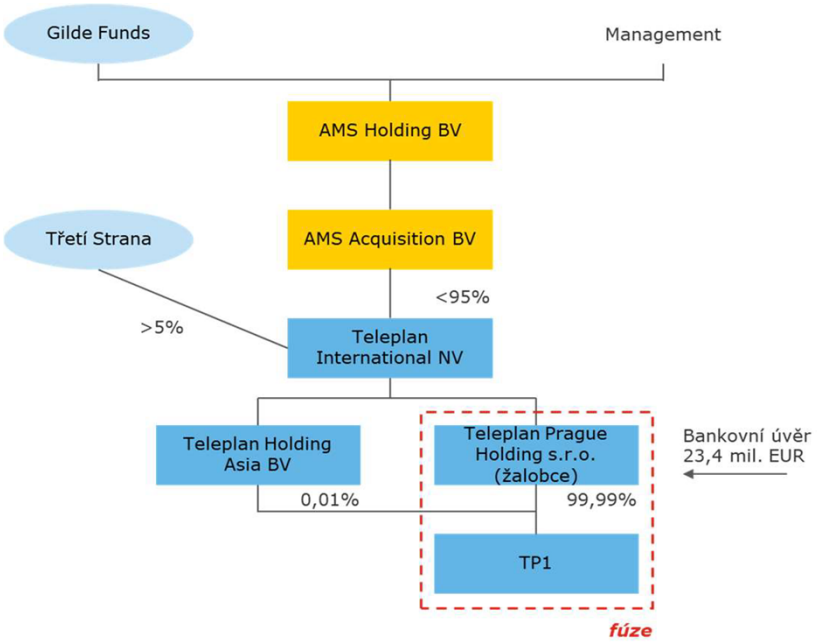

[21] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že se žalobkyni nepodařilo objasnit ekonomický smysl rozhodných transakcí (zahrnující nákup obchodního podílu TP1, zadlužení žalobkyně a její fúzi s TP1). K fúzi žalobkyně s TP1 podle něj mohlo dojít i bez toho, aby nejprve koupila podíl v TP1 a pro tyto účely čerpala úvěr od banky. Stěžovatel zároveň zdůrazňuje, že akvizice nastala na nejvyšší úrovni majetkové struktury před posuzovanými transakcemi realizovanými uvnitř skupiny. Ty proto žalobkyni (ani skupině) nepřinesly žádné nové aktivum a vedle daňové úspory se další případné přínosy jeví stěžovateli jako nijak zásadně odlišné od dřívějšího stavu. Vedly podle něj pouze k zatížení žalobkyně v České republice (a v důsledku toho ke snížení její daňové povinnosti) a odlivu finančních prostředků do zahraničí.

[22] Nejvyšší správní soud však má ve shodě s krajským soudem za to, že žalobkyně logicky vysvětlila ekonomickou racionalitu posuzovaných transakcí a její vysvětlení má oporu v ustanoveních SFA.

[23] Nesprávné posouzení věci ze strany stěžovatele, na kterém setrval v kasační stížnosti, pramení z toho, že nahlížel na akvizici skupiny Teleplan skupinou Gilde na straně jedné a na koupi obchodního podílu TP1 žalobkyní, čerpání úvěru pro tyto účely a následnou fúzi žalobkyně s TP1 na straně druhé jako na dvě na sobě nezávislé skutečnosti. Tento pohled by však mohlo podporovat jedině zcela izolované posouzení jednotlivých kroků z hlediska jejich časové souslednosti. Došlo-li totiž nejdříve k akvizici skupiny Teleplan a teprve poté k rozhodným transakcím uvnitř skupiny Teleplan, nabízí se, že ony pozdější transakce nijak nepodmiňovaly samotnou akvizici. Za této situace by nebylo možné hledat ekonomickou racionalitu rozhodných transakcí právě v samotné akvizici, jak tvrdila žalobkyně. Proti této na první pohled logické úvaze však žalobkyně postavila vysvětlení, že ony následné (rozhodné) transakce byly učiněny na základě požadavku úvěrující banky, bez něhož by úvěr nemohl být na akvizici poskytnut (resp. možná by byl poskytnut za méně výhodných podmínek). Toto vysvětlení má přitom nejenže jasný odraz v ustanoveních SFA, ale žalobkyně také věrohodně vysvětlila, proč je takový požadavek úvěrující banky ekonomicky racionální.

[24] Skutečnost, že přenesení části úvěru na žalobkyni bylo jednou z podmínek úvěrující banky, potvrzuje shora citovaný článek 25.46 SFA. Stěžovatel sice v kasační stížnosti poukazuje na to, že SFA nestanoví „v detailu“ klíčové podmínky stran přenesení úvěru na žalobkyni, nicméně nejenže na této skutečnosti své rozhodnutí nestavěl, ale samo o sobě takové tvrzení ve své obecnosti nemůže být relevantní. I kdyby článek 25.46 SFA ponechával prostor AMS Acquisition a AMS Holding, jak konkrétně zajistí přenesení (stlačení) části úvěrového zatížení na provozní entitu (zde se jí stala žalobkyně), nevede to k závěru, že k úvěrovému zatížení nemuselo vůbec dojít. Ekonomický smysl transakce totiž nelze popřít pouhým konstatováním, že transakce mohla proběhnout jinak, nebo že mohla být realizována jiná transakce. Stěžovatel by musel v prvé řadě věrohodně zdůvodnit, proč by onen odlišný průběh či odlišná transakce vedly k daňově odlišnému výsledku (pro žalobkyni, resp. pro celou skupinu, méně příznivému). Pouze v takovém případě by bylo představitelné, že hlavním účelem transakce bylo ve skutečnosti získání daňové výhody.

[25] Je nutno souhlasit s krajským soudem v tom, že ne každý požadavek třetí strany (zde banky) automaticky vylučuje použití institutu zneužití práva. Proto také krajský soud správně poukázal na to, že žalobkyně zároveň logicky vysvětlila ekonomickou racionalitu požadavku banky na to, aby došlo k přenesení („stlačení“) části úvěrového zatížení na žalobkyni. Stěžovateli se přitom toto logické vysvětlení nepodařilo nijak vyvrátit. Žalobkyně poukázala na to, že se v případě akvizic jedná o obvyklou transakci nazývanou *leveraged buyout*, případně *merger leveraged buyout*. Výhodou tohoto modelu pro banku má být to, že závazek z úvěru může být přímo hrazen z výnosů či majetku provozní entity (slovy žalobkyně „*pohledávka financující banky* […] *se ocitá na stejné úrovni jako financovaná aktiva*“). Výhoda se projevuje jednak v zajištění průběžného splácení z výnosů z financovaných aktiv, jednak v lepším postavení banky v případě nemožnosti splácet. Zejména v případě insolvence provozní entity má banka možnost přímého uspokojení z financovaných aktiv a navíc zpravidla bude v silnějším postavení zajištěného většinového věřitele. Jelikož se vysvětlení ekonomické racionality požadavku banky jeví jako logické a

stěžovatel je nezpochybnil, považuje Nejvyšší správní soud v tuto chvíli za nadbytečné provádět dokazování (články týkajícími se *leveraged buyout*, které žalobkyně předložila) k otázce, nakolik jsou transakce tohoto typu běžné.

[26] Alternativou k tomuto modelu je model označovaný žalobkyní jako dividendový. Ten představuje na první pohled strukturu možná jednodušší, ovšem zároveň také na první pohled pro úvěrující banku méně výhodnou. Úvěrem totiž v tomto případě není zatížena samotná provozní entita, nýbrž mateřská společnost, která provedla akvizici. Jakkoliv může být dluh kryt dostatečnými aktivy (přinejmenším přímo či zprostředkovaně v podobě podílu na akvírované, provozní společnosti), pokud zisk ve skupině generuje primárně provozní společnost, může být obtížnější zajistit, aby byl tento zisk použit na splácení úvěru. V případě insolvence provozní společnosti pak banka vůbec nevystupuje jako její věřitel v insolvenčním řízení.

[27] S ohledem na popsané alternativy se jeví jako ekonomicky racionální, podmíní-li banka vyplacení akvizičního úvěru tím, že jeho část bude přenesena na provozní entitu. A v takovém případě je pak také ekonomicky racionální, pokud investiční skupina na tuto podmínku přistoupí, neboť bez ní by nemohla akvizici realizovat vůbec, nebo by ji musela realizovat za méně výhodných podmínek. Je totiž logické, že úvěrující banka na pro ni méně výhodné podmínky buďto nepřistoupí, nebo sice ano, ale bude je kompenzovat nejen případnými jinými zárukami, ale také například vyšším úrokem.

[28] Argumentuje-li stěžovatel v kasační stížnosti tím, že závěr o naplnění subjektivní podmínky není podmíněn propojením mezi účastníky transakce, je nutno s ním souhlasit (rozsudek NSS ze dne 6. 2. 2019, čj. 6 Afs 44/2018-31). Poukazoval-li však krajský soud na to, že daňové orgány neprokázaly propojenost externí banky se skupinou Teleplan či Gilde, chtěl tím pouze nastínit alternativu, kdy by na věc mohlo být pohlíženo odlišně. Taková propojenost by totiž byla silným argumentem nasvědčujícím tomu, že jednání banky nemuselo být nutně vedeno ekonomickou racionalitou, a že naopak všechny zúčastněné subjekty usilovaly primárně o získání daňové výhody. Tato úvaha je pochopitelně v posuzované věci značně hypotetická, nicméně je vhodnou ukázkou toho, že je vždy nutno hodnotit skutečně všechny okolnosti případu.

[29] Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem i žalobkyní spatřuje ekonomický důvod rozhodných transakcí v umožnění akvizice skupiny Teleplan skupinou Gilde. Bezprostředním cílem těchto transakcí totiž bylo naplnění smluvních ujednání v SFA, jimiž bylo podmíněno poskytnutí akvizičního úvěru ze strany banky, která tak učinila opět z důvodů, které se jeví jako ekonomicky racionální. Samotná spřízněnost všech ostatních účastníků transakcí (tj. společností ve skupině Teleplan a skupině Gilde), na kterou stěžovatel poukazuje, tuto ekonomickou realitu nijak nepopírá.

[30] Lze uzavřít, že kasační argumentace nebyla důvodná a stěžovateli se nepodařilo vyvrátit závěr krajského soudu, podle něhož stěžovatel neprokázal naplnění subjektivní podmínky zneužití práva.

IV. Závěr a náklady řízení

[31] Kasační stížnost není s ohledem na výše uvedené důvodná, a Nejvyšší správní soud ji proto dle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

pokračování

[32] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Ve věci byla úspěšná žalobkyně, proto jí přísluší právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, které důvodně vynaložila, proti stěžovateli, který ve věci úspěch neměl. Náklady řízení žalobkyně tvoří odměna a náhrada hotových výdajů jejího zástupce. Odměna za jeden úkon právní služby [vyjádření ke kasační stížnosti; § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] činí v dané věci 3 100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu]. Náhrada hotových výdajů zástupce představuje paušální částku ve výši 300 Kč za tento úkon právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupci žalobkyně tak náleží odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 3 400 Kč. Jelikož zástupce vykonává advokacii jménem společnosti Deloitte Legal s.r.o., která je plátkyní daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tato částka o 21% sazbu této daně, tj. o 7 114 Kč. Náklady řízení o kasační stížnosti tedy celkem představovaly 4 114 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 25. června 2024

Milan Podhrázký
předseda senátu